

Don Loys de Reguenses Groot Comandor van
Castilien Gouverneur der Nederlanden.

H. Iacopsen. excud.

ende wachten toegehooren waren/ so dat de Spaensche Garnisoen van Steenberg
uptslepen/tot op't Epland van den Ruyghenhiel/ daer so veel Soldaten ende Lantvolck verloegen/ ende groote schade deden.

Int voorgaende boek hebben wy verhaelt het beleggh van Middelborgh/ haer groote vloeten schepen daer tegen malcanderen lagen/ metten noot die die vander Stadt hadden om ontset te worden/ ende voorzien van nootdruft: Dan eer wy ten eynde desse belegs comen/dient wat particulierlicher verhaelt hoe die Zeelanders dit beleggh hebben uitgeoert/met grooten onsprekelijken kosten/ moet en Manhept/ so veel groote Armaeden wederstandt jedaen hebbende/by de twee Jaren geduerende.

Dese Zeelanders en Vlissingers/so sp op Paeschjaggh den Spaengiaerden waren afgewallen/ also ijn sp eerst gegouverneert geweest va Jeromimus Tseraerts van Breda/die om eenige onbequaemheit vertrocken zynde succedeerde de Heere van Baerlant na hem Heer Charles Bopst/ een trefelijc en seer geschick Edelman van Brussel. Tot Campvere/ als volle den Balliou doot was/gouverneerde Joncker Jan de jonge van Antwerpe.

Onder dese voorzheven Bevelhebberen hebben e Zeelanders alle witerlycke/jae ongeloovelycke ewon ghedaen/ om die van Middelborgh te verneffen/ Ende als haer wachtschepen om eenige joostdruft aen laut moesten comen/ ende weder op aer wachten moesten afvare/moestmen de Rijcke inde hare hyspen aenspreken/ om ele na zyn vermoen een stuc broots oft wat sy hadde te geve/ d'een en/de ander twee/drie/ ofte ses brooden ghebende/ ste een stuck ghelyc/ ja sy hebben lyf ende goet gevaeght ende bygheset/ alsser geen geldt meer voorzanden was/ om de Oorloghschepen te onderhoude/ schipvolle te betalen/ ofte van victialie te probaneren/ so hebben sy ghedwangen gheweest up't de Zee te halen wat sy vonden. Endertusschen hebben e Admiralen/Capiteynen ende Schipvolck/ op de schepen dichmael niet anders te eten gehad dan gekel haringh/ende droncken Water/ ofte sinal en er cleyne Bier. Soo dat up't noot/ niet alleen der spaengiaerden/ maar oock ethlycke Italiaensehe oederen/ werden vry ende goet vryt gewesen/ om at sy haer met delirijgh deelachtigh macelte/ als ianden met Krijghs volck voor Haerlem te seynen/ als was het Tertio Della Liga/ soo ghenaemt. Desgelycer namen sy oock meest al de Schepen/ die op Vlaenderen wilden varen: Doch als den noot uichig epiche/ so floeghen sy aen al wat sy vonden op Zee/ dat sy vercochten up't noot/ haer daer mede behelpende. Ende mit dat de Staten van Holland de Zeelant/ by dese maniere van procederen geen coote eere oft/ prijs en behaerde/ so hebbē sy haer brieven tot wederbetalinghe verbonden/ als pnts veel ende meest voort het eynde van der Oor ghe eerlichen betaelt hebben. Tot diversche reyn hebben sy so bloot ende naecht van middelen en eldt geweest/ dat sy resolueerden haer voornemen te beleggh te late/ maar sy zijn teleker reysen misleuselijken aen middelen geraecht: Als onder idere/ gheresalteert zynde op een tijdt/ dat sy souen (so sy geen ander onderstant van Holland ofte vaders binnen eenen gesetten dagh en cregen/)/ haer legh ende Wachten verlatein: so werde daer op aerlieden afgesonden/ Neester Pieter de Rijcke/ een Balliou/ een treffelijc Persoon/ doch onder lofte/ dat sy so langhe noch up't houden/ harden/ ende haer behelpen souden/ tot dat sy van den Prince van Orangien ende Staten van Holland edet woume. Maer den Balliou/ in Hollandt ge-

de/ dese geschiedenis hebbē wy int den eygē monde vanden voors Balliou ghchoort. Ende cotg daer nae quam de tydinge/ batter up't de Zee eenige Schepen met Pastel ofte Weet en anders ghelaaden in gebrocht waren: waer mede den aenstaenden noot geholpen werdt. Ja in dese noot ende ars moede/ hebben nochtans het ghemeen Schipvolck ende Soldaten so grooten Manhept bewezen/ dat verwonderens weert is: want sooy by ghevalle eenige van haer Schepen/ van den vryandt (by den Winde/ ofte aen gronde comende) vermeestert werden/ hebben sy dichmael liever het vper in haer eygen Buscript gesteken/ ende haer selven met haer vryanden also verbondt/ dan in haer wrede vryanden macht te vallen.

E 4901P

Ten lesten/ also het beleggh up't gevoert hebbende/ tot int Jaer 1574. sooy hebben sy noch het hartse spits af te bijten gehad/ dat was/ als nu den Herzog van Alva vertrocken was/ en den Commandador in't Gouvernement was getreden/ mits dat den selve Commandador in Januarij alle zyn geweldt/ ende macht van volke ende Schepen/ voor het eerste exploet zynre regeringhe dochte te tonnen/ hem seer verlateide op zynre grote experientie/ als die den Heere Don Jan van Oostenryk in den Schipstrijdt/ tegen de Turcken (alsoo hier vooren verhaelt is) ghegouverneert hadde/ ende dien geen cleyne deel der Victorien toegeschreven en wert/ en hem meest tot het Nederlands Gouvernement gerecommandeert hadde. Dese Commandador/ door zyn wetenschap meynde/ mits t behelp van den Winter/ ende doncker nachten/ van twee syden ergens door tot die van Middelborgh te gheraken/ te Westen/ sy dochte niet groote Schepen de hante af der waerts te abontueren/ ofte ten minste de Zeelanders werck te geben/ ende van Bergen de Schelde af niet de cleynte te passeren/ achtende dat de Zeelanders niet en souden comen bepde de Vlotē tefens wederstant ghedoeno. Maer den Prince van Orangien/ die deser sake up't comste oock vreesde/ was dock in Zeelant gecomen/ om te voorzien met alle zyn macht ende ervarentheyt.

Desen lesten aenstagh is ghebeurt in Januarij 1574. en is wtermate geweldigh geweest/ van ontrent dertigh goede groote Schepen/ al Radesepelen ofte Crupseplien/ seer wel toegerust en voorsie van alle nootdruft/ daer dat het bevel over gegeve was Sancio Davila/ (zynre de Admiraal de Heere van Beauborg/ sieck) met hem was gescheept den Colonel Alonso Lopes Gallo/ met ethlycke Vendelē van zynre volcke/ en van Julianen Romero Regiment/ niet meer andere. Met dese is sy subytelick dē 23. Januarij van Antwerpen gebaren/ na het Landt van ter Goes/ ende ontrent Baerlandt comen ankeren/ om daer mede ter bequamer tijdt alarm te comen doen/ aen de Zeelandische groote Schepen ofte Radesepelen/ die gheduerliche Wachte hielden/ tussen den oude aerdern Bolwerck ende het Casteel van Stammekens/ ofte Zeeborgh.

Dan om desen aenstagh (om Middelburgh te viertalire) te beter te versien/ sullen wy hier stellen de Instructie die de twee voors Overste/ de Maestro del Campo ofte Colonel Julianen Romero/ en de Castileyn van Antwerpen Sancio Davila gegeven was vande Comandador Maior/ de welche by gheval ghekomien was in handen van die van Zeelant/ lydende aldus.

De Instructie die Julianen Romero met zyn Vloete voort Berghen om het eplant van Walcheren te helpen/ ware conforne de ordre hem alreede gegeve ende die nu gegeve worde/ dat is hem te conformatie dauden.